

معیارهای ایران و دانشگاه‌های معتبر دنیا برای جذب اعضای هیئت علمی چه تفاوتی دارد؟

پژوهشگران با بررسی سیاست‌های جذب هیئت علمی در دانشگاه‌های معتبر دنیا دریافتند...



پژوهشگران با بررسی سیاست‌های جذب هیئت علمی در دانشگاه‌های معتبر دنیا دریافتند، هشت معیار «عدالت»، «برابری و انصاف»، «شفافیت»، «اولویت گروه‌های خاص (آسیب پذیر)»، «صلاحیت»، «فراخوان گسترده»، «تنوع» و «پاسخ گویی» در این دانشگاه‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد.

به گزارش ایسنا، آمار فراخوان‌های سراسری جذب هیئت علمی نشان می‌دهد که تعداد درخواست بالایی برای استخدام در دانشگاه‌ها وجود دارد. استخدام و انتخاب اعضای هیئت علمی برای حفظ کیفیت دانشگاه‌ها و بالاتر رفتن سطح معیارهای آموزش در سطح بین‌المللی بسیار اهمیت دارد و این فرآیند، کاری چالش برانگیز، پرهزینه و وقت گیر برای موسسات است.

در ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی برای ساماندهی و یک نواختی فعالیت‌های جذب اعضای هیئت علمی، آیین نامه تشکیل هیئت عالی جذب اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تصویب کرده است و در آن تاکید شده که استخدام هیئت علمی بر مبنای نیاز دانشگاه و از طریق فراخوان عمومی و ابتدا به صورت پیمانی انجام شود.

از آن جا که استفاده از تجارب کشورهای توسعه یافته و مطالعات تطبیقی در این زمینه می‌تواند یکی از روش‌های مناسب در راستای تدوین سیاست‌های جذب هیئت علمی باشد، پژوهشگران سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی در نظام آموزش عالی دانشگاه‌های برتر دنیا و ایران را بررسی و مقایسه کردند.

برای انجام این مطالعه، سعید غیائی ندوشن؛ دانشیار گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی، مریم صفرنواده؛ دانشیار معاونت آموزشی وزارت بهداشت و فهیمه ربانی خواه؛ دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی دانشگاه علامه طباطبائی؛ مشارکت داشتند.

در این مطالعه اسناد اصلی در خصوص سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی ۹ دانشگاه برتر جهان: «ام آی تی» و «ویسکانسین-مادیسون» آمریکا، «ملبورن» و «موناش» استرالیا، «بريستول» و «کمبریج» انگستان، «تورنتو»، «آلبرتا» و «مک مستر» کانادا مورد بررسی قرار گرفت. سپس معیارهای اصلی مربوط به سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی استخراج و با سیاست‌های ایران در این زمینه، مقایسه شد.

هشت مقوله و معیاری که در این سیاست‌ها مورد بررسی قرار گرفتند؛ «عدالت»، «برابری و انصاف»، «شفافیت»، «اولویت گروه‌های خاص (آسیب پذیر)»، «صلاحیت»، «فراخوان گسترده»، «تنوع» و «پاسخ گویی» بودند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش؛ در کشور ما توجه کافی و لازم به برنامه‌ها و سیاست‌های جذب هیئت علمی نشده است. از طرف دیگر در اسناد بالادستی و نقشه جامع علمی کشور، تأکیدی بر استقلال دانشگاه‌ها و هیئت امنای آنها نشده است. به نظر می‌رسد قوانین کنونی جذب، مغایر با قوانین بالادستی کشور است. یکی از ملزومات آزادی علمی؛ استقلال دانشگاه‌ها و حق انتخاب و گزینش استاد توسط خود دانشگاه است که این مسئله کاملاً با رویکرد نیمه متمرکز کنونی مخالفت دارد.

پژوهشگران این مطالعه در مورد نتایج به دست آمده می‌گویند؛ مقایسه سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی در کشورها پیشرفته جهان و ایران نشان می‌دهد که موضوعات مهمی در سیاست‌های کشورهای فوق وجود دارد که در ایران مشاهده نمی‌شود. توجه به تنوع، عدالت و شفافیت و همچنین بومی‌گزینی در جذب و عدم فراخوان بین‌المللی، اولویت قرار ندادن گروه‌های آسیب‌پذیر و زنان در جذب، تدوین شاخص‌های کیفی برای جذب بهترین استعداد و استقلال دانشگاه در زمینه تدوین شاخص‌های اختصاصی، از موارد دیگری هستند که در سیاست‌های جذب و به کارگیری اعضای هیئت علمی در ایران کم‌تر مشاهده می‌شود. البته باید استفاده از این الگوها متناسب با شرایط سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ویژگی‌های خاص کشورمان باشد.

یافته‌های این مطالعه به صورت مقاله علمی پژوهشی با عنوان «بررسی تطبیقی سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌های برتر دنیا و ایران» در فصل نامه طب و تزکیه؛ زیر نظر معاونت آموزشی وزارت بهداشت منتشر شده است.